

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПЬСКУ (ПОЛЬЩА)**

Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

**Інноваційні психолого-педагогічні,
лінгвістичні та правові засади аграрної науки
в умовах міжкультурної аграрної
комунікації**

2 жовтня 2025 року

Біла Церква
2025

Також на нашу думку не достатньо врегульованим є питання конституційного статус цього органу з позицій його підпорядкування та дієвості. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Національне агентство України з питань державної служби» визначає, що НАДС очолює Голова, який призначається на посаду та звільняється з посади Кабінетом Міністрів України. Він може мати заступників, які призначаються на посаду та звільняються з посади Кабінетом Міністрів України, кількість яких не вказано, однак вона визначається Кабінетом Міністрів України на основі подання (ініціативи) Голови НАДС [2]. З цього слідує висновок про значне підпорядкування очільника НАДС Кабінету Міністрів. Також закон визначає, що в НАДС може утворюватись колегія як орган, який погоджує питання діяльності НАДС та обговорює найважливіші напрями його діяльності, яка створюється (ліквідується) з ініціативи Голови НАДС. Вважаємо ці питання недосконалістю чинного законодавства та вбачаємо необхідність його реформування у контексті функціонування НАДС як незалежного та колегіального органу [3, с. 10]

Таким чином Національне агентство України з питань державної служби відіграє важливу роль у реформуванні державної служби, запроваджуючи сучасні принципи управління кадрами, цифровізацію, антикорупційні механізми та систему оцінювання ефективності. Незважаючи на недоліки законодавства у цій сфері, виклики, такі як недостатній рівень фінансування реформ, відтік кадрів, недостатні процеси автоматизації та цифровізації, які уповільнюють роботу НАДС, все ж Агенство є важливим рушієм змін та тією силою, яка забезпечує реформування державної служби в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про державну службу. Закон України від 10 грудня 2015 року Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 4, ст. 43. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
2. Про затвердження Положення про Національне агентство України з питань державної служби. Постанова Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 500. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/500-2014-п#Text>
3. Бровко Н.І. Удосконалення діяльності органів місцевого самоврядування як суб'єктів владних повноважень в процесі євроінтеграції України. Україна в умовах євроінтеграції: проблеми та перспективи: зб. матер. круглого столу до дня Європи в межах роботи гуртка «Актуальні проблеми міжнародного права» (БНАУ, 08 травня 2025). Біла Церква, 2025. С. 9–11.

УДК 378

ЗВОНАРЬОВ О.Ю., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНИХ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ЗАСОБІВ ЗАПОБІГАННЯ ВОЄННИМ ЗЛОЧИНАМ

Аналізуються етапи імплементації міжнародно-правових норм щодо порядку ведення збройних конфліктів міжнародного та неміжнародного характеру у національне кримінальне законодавство України.

Ключові слова: кримінальне законодавство, воєнні злочини, військові кримінальні правопорушення, імплементація міжнародно-правових норм, міжнародне гуманітарне право.

ZVONAROV O.Y., candidate of legal sciences

Bila Tserkva national agrarian university

DEVELOPMENT OF NATIONAL CRIMINAL LEGAL MEASURES FOR THE PREVENTION OF WAR CRIMES

The stages of implementation of international legal norms regarding the procedure for conducting armed conflicts of an international and non-international nature into the national criminal legislation of Ukraine are analyzed.

Keywords: criminal law, war crimes, military criminal offenses, implementation of international legal norms, international humanitarian law.

Кримінальний кодекс України 2001 року вперше визначив в якості одного зі своїх завдань забезпечення миру і безпеки людства та закріпив у розділі XX КК України систему

кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Криміналізація у вітчизняному законодавстві порушень встановленого в міжнародному гуманітарному праві порядку ведення збройних конфліктів міжнародного та неміжнародного характеру є значним досягненням на шляху подальшої імплементації міжнародно-правових норм щодо встановлення відповідальності за воєнні злочини.

Після здобуття незалежності Україна у Законі «Про правонаступництво України» від 12 вересня 1991 року підтвердила свої зобов'язання за міжнародними договорами, укладеними Українською РСР до проголошення незалежності України (ст. 6), та визначила, що є правонаступником прав і обов'язків за міжнародними договорами Союзу РСР, які не суперечать Конституції України та інтересам республіки (ст. 7) [1]. Тим самим Україна підтвердила, що є учасником угод у сфері міжнародного гуманітарного права, які були підписані та ратифіковані УРСР та СРСР до 1991 року. З прийняттям 22 грудня 1993 року Закону «Про міжнародні договори України» був відкритий шлях до приєднання України як самостійного учасника до міжнародних договорів у галузі міжнародного гуманітарного права [2].

Із здобуттям Україною незалежності у 1991 році почалося активне реформування вітчизняного кримінального законодавства. Слід зазначити, що до прийняття нового КК України 2001 року в теорії кримінального права пропонувалися різні класифікації військових злочинів та місця конвенційних злочинів у них. Основні суперечки точилися навколо питання доцільності виділення злочинів, що посягають на закони та звичаї війни, у самостійну групу. Проте традиційно злочини проти законів та звичаїв війни окремо не систематизувалися, а вважалися частиною військових злочинів, де їх значення частково розмивалося.

Одночасно стає зрозумілим те, що законодавство України (у тому числі і про кримінальну відповідальність) не в повній мірі відповідає положенням міжнародного гуманітарного права, що містять міжнародні стандарти у сфері відповідальності за воєнні злочини. Тому в проектах нового КК України їхні розробники намагалися врахувати міжнародно-правові зобов'язання України, що випливають з Женевських конвенцій про захист жертв війни від 12 серпня 1949 р. додаткових протоколів до них та інших міжнародних договорів з питань гуманітарного права.

У проекті Кримінального кодексу України, підготовленого робочою групою Кабінету Міністрів України та зареєстрованого 12 травня 1998 року, пропонувалося ввести відповідальність за злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, а також залишити відповідальність за злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини). Як відомо, у 2001 році був прийнятий КК України основою якого стали положення проекту, підготовленого робочою групою Кабінету Міністрів України.

У КК України 2001 року у розділі XIX «Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення)» Особливої частини КК України передбачена відповідальність за мародерство (ст. 432 КК України), насильство над населенням у районі воєнних дій (ст. 433 КК України), погане поводження з військовополоненими (ст. 434 КК України), незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала та зловживання нею (ст. 435 КК України).

У розділі XX «Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку» Особливої частини КК України була передбачена відповідальність за порушення законів та звичаїв війни (ст. 438 КК України). Наявність цього розділу в КК України стало наслідком імплементації окремих положень міжнародних договорів у кримінальне законодавство України. Назва розділу практично співпадає з проектом Кодексу злочинів проти миру та безпеки людства, схвалений у 1996 році Комісією ООН з міжнародного права.

Україна підписала Римський Статут Міжнародного кримінального суду 20 січня 2000

року, однак ратифікувала його у 2025 році. В результаті стаття 438 КК України отримала нову назву «воєнні злочини». Однак практично відсутня чітка систематизація норм, що передбачають кримінальну відповідальність за воєнні злочини, через їх розміщення у різних розділах КК. Крім того, у КК України 2001 року імплементовані лише окремі норми, які на рівні міжнародного права визнані «воєнними злочинами».

Все означене викликало теоретичні дискусії в кримінально-правовій науці щодо розуміння поняття «воєнні злочини», їх переліку та місця в структурі Особливої частини КК. Питання кваліфікації воєнних злочинів та їх відмежування від суміжних правопорушень набуло суто практичний аспект починаючи з 2014 року (а особливо з 24 лютого 2022 року) у зв'язку з початком російської агресії проти України та масовими випадками порушення агресором норм міжнародного гуманітарного права. Поступово серед науковців стверджується концептуальна думка щодо необхідності виділення воєнних злочинів в самостійну групу та відокремлення їх від злочинів та проступків проти порядку несення військової служби. Ця концепція скоріше за все буде реалізовано вже у новому Кримінальному кодексі України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про правонаступництво України: Закон України від 12 вересня 1991 року № 1543-XII. URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1543-12> (дата звернення: 21.09.2025).
2. Про міжнародні договори України: Закон України від 22 грудня 1993 року N 3767-XII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3767-12#Text> (дата звернення: 13.10.2022).

УДК 37

АРГАТ Я.П., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРИНЦИПИ СПРАВЕДЛИВОСТІ ТА ДОБРОСОВІСНОСТІ В РИМСЬКОМУ ПРАВІ

У статті досліджуються фундаментальні принципи справедливості (aequitas) та добросовісності (bona fides) як ключові елементи римського приватного права, що стали основою для формування сучасних правових систем романо-германської традиції. Здійснено аналіз їхнього генезису та еволюції в межах розвитку римського права.

Ключові слова: Римське право, принцип справедливості, принцип добросовісності, формування сучасних правових систем.

ARHAT Y.P., candidate of legal sciences

Bila Tserkva national agrarian university

PRINCIPLES OF JUSTICE AND GOOD CONFIDENCE IN ROMAN LAW

The article examines the fundamental principles of justice (aequitas) and good faith (bona fides) as key elements of Roman private law, which became the basis for the formation of modern legal systems of the Romano-Germanic tradition. An analysis of their genesis and evolution within the development of Roman law is carried out.

Keywords: Roman law, principle of justice, principle of good faith, formation of modern legal systems.

Особливу увагу звертають на роль принципу справедливості при вирішенні правових колізій, коли застосування формальних норм не дозволяло забезпечити правильний захист інтересів сторін. Принцип добросовісності розглядається як моральний і правовий напрям, який зазвичай проявлявся в роботі судів під час розгляду випадків, що мають особливу природу.

Доведено, що ці принципи не були формально закріплені в джерелах римського права, однак їхнє застосування стало основою для розвитку інститутів деліктної відповідальності, договірної права та правозастосування загалом. Висвітлено значення римських правових концептів для сучасної юриспруденції, зокрема в контексті пошуку балансу між формальним правом і моральними засадами правосуддя.

ЗМІСТ

Шевченко А.М. Інноваційні підходи до підтримки психологічного благополуччя студентів.....	3
Пилипенко І.О. Лексичні інновації сучасної англійської мови в умовах розвитку інформаційних технологій.....	5
Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Роль самостійної роботи та онлайн-платформ у процесі формування грамотності студентів.....	6
Marchuk V.V., Khomiak O. A. Foreign language as means of personality socio-cultural openness development.....	9
Береговенко Н.С. Лексичні засоби вираження оцінки у фразеології англійської мови.....	10
Столбецька С.Б. Фахові автентичні тексти з аграрної тематики у навчанні французької: психолінгвістичний аналіз.....	13
Резнік В.Г. Роль лексикографічної компетенції у системі професійної підготовки студентів-філологів.....	14
Ігнатенко В.Д. Постметодична парадигма у навчанні іноземних мов.....	16
Петренко О.М., Харченко С.І. Розвиток емоційного інтелекту як попередження професійного вигорання.....	17
Дудник О.К., Іващенко О.О. Психофізіологічні можливості при фізичному навантаженні людини.....	18
Чернишук Ю.І. Міжкультурна комунікація як фактор становлення аграрної лінгвістики.....	20
Хомчук О.П. Психолого-педагогічні аспекти проєктної діяльності здобувачів освіти.....	22
Харченко С.І., Петренко О.М. Використання проєктивних методів у формуванні згуртованості колективу.....	24
Зелінська В.А. Важливість самостійної навчальної діяльності студентів у вищій школі.....	25
Кириленко М.О. Полісемія в сучасній англійській мові.....	27
Біліченко А.М. Міжкультурна аграрна комунікація у вищій школі: особливості, виклики та перспективи.....	28
Велика К.І., Ярмола О.В. Аналіз сучасного стану терміносистеми сільського господарства.....	30
Грищенко І.В. Англomовна фахова термінологія та навички критичного аналізу тексту на прикладі автентичних текстів з біотехнології.....	32
Пасічник Н.С. Формування громадянської компетентності здобувачів освіти аграрних ЗВО у процесі вивчення гуманітарних дисциплін.....	33
Цвид-Гром О.П. Сучасні виміри вагомості видатної постаті І. Карпенка-Карого в українській літературі та культурі (до 180-річчя від дня народження митця).....	35
Diachuk O.V. Verbal and nonverbal forms in the process of intercultural communication.....	37
Римар Н.Ю. Самостійне вивчення агрономічної лексики у формуванні мовної культури майбутнього фахівця.....	38
Mykhailenko O. Approaches to scientific translation research.....	41
Боньковський О.А. До особливостей фразеологізмів у німецькій мові сільського господарства.....	42
Мельник Л.М. Психологічні механізми політичного вибору: роль емоцій та когнітивних упереджень у формуванні електоральних уподобань.....	44
Мельник Л.М., Грек І.М. Філософія стійкості та гідності в умовах війни: екзистенційний та етичний вимір.....	46
Настіна О.І. Ключові зміни у правовому регулюванні земельних відносин в умовах дії правового режиму воєнного стану.....	48
Терещук М.М. Державна служба, аграрна наука та конституційне право зарубіжних країн: інтеграційні орієнтири для України.....	50
Макарчук В.В. Особливості правового статусу державної міграційної служби України.....	52
Малишко І.В. Цифровізація фінансового права: перспективи та ризики для України.....	54
Тимошук О.Г. Трансформація страхового права в умовах сучасних викликів та цифровізації: виклики і перспективи для України.....	56
Бровко Н.І. Конституційно-правовий статус Національного агентства України з питань державної служби та його дієвість у питання реформування державної служби.....	57
Звонарьов О.Ю. Розвиток національних кримінально-правових засобів запобігання воєнним злочинам.....	59
Аргат Я.П. Принципи справедливості та добросовісності в римському праві.....	61
Сокиринська О.А. Особливості застосування іноваційних технологій у криміналістичній	